

Волинсько-полісько-гуцульські паралелі у варіантах чоловічих імен

Роботу виконано в Західнополіському ономастико-діалектологічному центрі ВНУ ім. Лесі Українки

У статті подано гуцульські паралелі до волинсько-поліських зменшено-пестливих варіантів чоловічих імен.

Ключові слова: власні імена, варіанти, суфіксація, волинсько-поліські імена, гуцульські паралелі.

Нестерчук О. Г. Волинско-полесско-гуцульские параллели вариантов мужских имён. В статье проанализированы гуцульские параллели к волинско-полесским вариантам мужских имен.

Ключевые слова: собственные имена, варианты, суффикс, волинско-полесские имена, гуцульские параллели.

Nesterchuk O. H. Volynsko-Poliski and Gucul'ski Parallel of Variants of Masculine Noun. In the article it is conducted volynsko-poliski and gucul'ski parallels between a suffix diminished-tender variants of the masculine names.

Key words: proper names, variants, suffix, volyn-polesskiye names gutschulskie parallels.

Із прийняттям християнства давні язичницькі імена поступово були замінені багатоскладовими важкими для вимови християнськими. Адаптація цих імен не вирішила всіх проблем, пов'язаних із їх уживанням, тому відбулося подальше їх пристосування вже до говіркової фонетики та словотвору. Крім цього, створено імена зі зменшено-пестливими (частіше) та збільшено-згрубілими (рідше) відтінками в значенні, – так відбулася диференціація *офіційні імена : їхні неофіційні варіанти*.

Часто під час хрещення дитині надавали одне ім'я, а вдома вживали інше; був час, коли це друге ім'я вважали язичницьким. Оскільки кількість християнських імен в XI–XIII ст. була обмеженою, то іноді у великих сім'ях однакові імена отримували батько, син, дід, онук, мати, дочка, баба, внучка й т. д. У цих випадках принцип ідентифікації особи теж сприяв витворенню різних варіантів того самого імені.

Постановка наукової проблеми та її значення. На сучасному етапі в кожному регіоні України популярні різні офіційні імена та їх словотвірні варіанти, крім цього, існує ще й “мода”. Одні з імен продуктивні на одній території, а інші малопродуктивні або зовсім не функціонують із такими формантами, тому дослідження неофіційних імен дає змогу виділити оригінальні словотвірні типи кожного регіону.

Мета нашого дослідження – виявити гуцульські паралелі до чоловічих варіантів імен, уживаних на Волинському Поліссі, та дослідити їх спосіб творення.

Завдання дослідження – проаналізувати зменшено-пестливі волинсько-поліські чоловічі варіанти, зібрані експедиційним методом у понад п'ятдесят населених пунктах, та їхні відповідники, уживані мешканцями Косівського району Івано-Франківської області, що подані у статті С. П. Павелка [1, 126–138]. Першими подаємо власні записи з Волинського Полісся, а тоді гуцульські відповідники, у яких дослідник, на жаль, не позначив наголос.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування результатів дослідження. Зазначимо, що всі варіанти утворені за допомогою суфіксації. Найбільш продуктивними афіксами на цих віддалених територіях є: *-к-о, -ен'к-о, -ечк-о, -ик, -ок, -очк-о, -ун'к-о, -ус' (-ус'о), -ц'-о, -чик* та ін.

-к-о: *Андр'їко, Артёмко, Богданко, Вадімко, Васіл'ко, Данілко, Дем'я́нко, Іва́нко, Іго́рко, Кири́лко, Левко́, Макс'ї́мко, Мат'ї́ко, Назарко, Пили́нко, Сем'є́нко, Тара́ско* – гуц. паралелі: *Андрі́йко, Арте́мко, Богданко, Вадимко, Василько, Гаврилко, Дани́лко, Дем'я́нко, Захарко, Зоресла́вко, Іванко, Іго́рко, Кирилко, Левко, Луки́нко* (зрідка *Лук'я́нко*), *Максимко, Маті́йко, Миронко, Назарко, Никифорко, Онуфр'ї́йко, Палі́йко, Пили́нко, Світозарко, Семенко, Тараско, Феї́дірко, Ште́фанко*. Як бачимо, цей суфікс доданий і до повних, і до усічених основ. Отже, такий словотвірний тип надзвичайно продуктивний у цих двох регіонах, щоправда, не виявлено прямих гуцульських відповідників до таких волинсько-поліських варіантів імен: *Анатол'ко, Гнатко́, Григо́рко, Даві́д^мко, Микола́йко,*

Олекс'їко, Омел'анко, Панаско, Романко, Серг'їко, Степанко, Устїмко, Йурко (Йурко) та до багатьох усічено-суфіксальних дериватів: Вас'ко, Гриц'ко, Мефод'ко < Мефод' < Мефодій, Натол'ко < Анатол'ко, Сан'ко, Фан'ко < Фаня < Митрофан, Фед'ко < Федір.

-ен'к-о: Андор'їен'ко, Ананен'ко, Анто́нен'ко, Васи́лен'ко, Дени́сен'ко, Йевге́нен'ко, Іванен'ко, Микóлен'ко, Назáрен'ко, Олэ́жен'ко, Серг'їен'ко – гуц. відповідники: Андорієнко, Антоненько, Арсененько, Василенько, Денисенко, Євгененько, Іваненько, Любомиренько, Мироненько, Назаренько, Олешенько, Олексієнко, Орестенько, Сергієнко. У деяких волинсько-поліських варіантах цей суфікс уживаний із закінченням *-а*, у чому вбачаємо вплив російської мови, наприклад: Андру́шен'ка, Воло́ден'ка, В'ітен'ка, М'ішен'ка, С'іро́жен'ка, Сáшен'ка та ін.

-ечк-о: Андор'їечко, Васи́лечко, Йевге́нечко, Іванечко, Микóлечко, Олекс'їечко, Серг'їечко, Йуречко – гуц. відповідники: Андорієчко, Василечко, Євгенечко, Іванечко, Любомиречко, Миколаєчко, Миколечко, Назаречко, Николечко, Олексієчко, Сергієчко, Юречко, Юрієчко. Не виявлено прямих гуцульських відповідників до таких волинсько-поліських варіантів імен: Ананечко, Арсєнечко, Воло́дечко, Івасечко. Засвідчені зросійщені варіанти із суфіксом *-ечк-а*, що відсутні на Косівщині, напр.: Ван'ечка, Воло́дечка, Гр'ішечка, Пáшечка, Павлу́шечка, Сáшечка та ін.

Велика кількість “позитивно забарвлених іменних варіантів утворюється за допомогою суфікса *-ик (-ік)*” [1, 129], що приєднані:

1) до повного імені: Ада́мик, Артéмик, Борі́сик, Васи́лик, Гна́тик, Дени́сик, Дми́трик, Іва́ник, Миха́лик, Олэ́жик, Олексáндрик, Пáвлик, Пётрик, Тарáсик – гуц. Артемик, Василік, Гнатик, Денисик, Дмитрик, Михайлик, Олешик, Олексик, Орестик, Павлик, Петрик, Тарасик, Яник;

2) до усіченого імені: Бо́дик < Богдан, Бо́рик, Ва́лик < Валентин, Валéрик, В'іта́лик, В'ітик < Віктор, Воло́дик, Да́ник, Ко́лик < Микола, Ко́стик, Лэ́сик < Олександр, Ма́ксик, Мі́трик < Дмитро, Ро́мик – гуц. Бодик, Броник < Бронислав, Вітик < Віталій, Володик, Геник, Геник < Євген, Даник, Зеник < Зеновій, Костик, Уладик, Уладзик < Володимир;

3) до основи демінутива: Богда́сик, Грі́цик, Іва́сик, Мі́трик < Дмитро, Миха́сик, Рома́сик, Шу́рик, Йура́сик – гуц. Богдасик, Грицик, Івасик, Льошик < Олекса, Митрик, Михасик, Олесик < Олександр, Ромасик, Шурик, Юзик < Юзь, Йосип.

До утворень із Волинського Полісся не виявлені прямі відповідники до таких варіантів імен: Андру́сик // Андру́шик, Борі́сик // Бор'усик, В'іта́сик, В'іт'ушик, Гандру́сик, Дми́трусик, Павлу́сик, Пётру́сик (цей суфікс приєднаний до основи із формантами на *-ус'* та *-уш*).

Простежується вплив російської мови в таких варіантах імен: Анто́шик, Го́шик < Ігор, Іл'ушик, Л'о́шик < Олексій, М'ішик, Пáшик, Сáшик, С'іро́жик. Поширені на Волинському Поліссі також форми імен із суфіксом *-ік*, які не виявлено на Косівщині (за дослідженням С. П. Павелка). Безсумнівно, це вплив російської мови (таких варіантів налічили 28), наприклад: Бо́д'ік, Ва́л'ік, Ва́с'ік, В'іт'ік, Пáвл'ік, То́с'ік < Антон, Сла́в'ік та ін.

-ик + -ок (-ичок): Арсє́ничок, Воло́дичок, Гна́тичок, Дми́тричок, Максї́мичок, Миха́личок, Пётричок, Тарáсичок – гуц. паралелі: Арсеничок, Володичок, Гнатичок, Денисичок, Дмитричок, Максимичок, Маркіяничок, Михайличок, Олексичок, Петричок, Світозаричок, Тарасичок. Не виявлено прямих гуцульських відповідників до таких утворень із Волинського Полісся: В'іта́сичок, Валéричок, Миха́личок (з усіченим [й]), Олэ́жичок, Пáвлічок, Павлу́сичок, Пётру́сичок, Йуричок, Йáсичок < Ясик < Ярослав. Особливістю форм Павлу́сичок, Пётру́сичок є те, що вони утворені від основи на *-ус'*, – така деривація не властива косівським варіантам.

Серед суфіксів, що надають здрибно-пестливий відтінок, виділено афікс *-ок*, деривати з яким утратили своє емоційне забарвлення.

-ок: Богданóк, Васил'óк, Іванóк, Ігорóк (рідше Ігор'óк), Назарóк, Сашóк, Славóк, Тарасóк – гуц. Богданок, Васильок, Борисок, Денисок, Захарок, Ігорьок, Назарок, Остапок, Сашок, Славок, Степанок, Тарасок, Штефанок < Степан, Янок < Ян, Іван. Не знайдено гуцульських відповідників до волинсько-поліських форм на *-ок*, що додаються до усіченої основи: Вас'óк, Колóк < Коля, М'ішо́к < Міша < Михайло, Пет'óк, Сан'óк, Йу́рок.

-он'к-о: Анто́нон'ко, Дени́сон'ко, Іва́нон'ко, Назáрон'ко, Пáвлон'ко – гуц. паралелі: Антононько, Денисонько, Іванонько, Назаронько, Олексонько, Павлонько, Штефанонько. Не виявлено гуцульських прямих відповідників до таких варіантів імен: Ада́мон'ко, Артéмон'ко, Богда́нон'ко, Борі́сон'ко, Давї́дон'ко, Дми́трон'ко, Мака́рен'ко, Максї́мон'ко, Микóлон'ко, Миха́лон'ко, Нау́мон'ко, Рома́нон'ко,

Тарáсон'ко, Федорóн'ко. Це свідчить про більшу продуктивність цього суфікса у волинсько-поліських говірках. Деякі з варіантів чоловічих імен мають і паралельні форми: -он'к-о // -он'к-а (Артéмон'ко // Артéмон'ка, Йевгéнон'ко // Йевгéнон'ка, Микóлон'ко // Микóлон'ка, Слáвон'ко // Слáвон'ка).

-очк-о: Богдáночко, Борíсочко, Васíлочко, Григóрочко, Дани́лочко, Іва́ночко, Макси́мочко, Назáрочко, Пáвлочко, Ромáночко, Серг'йóчко, Слáвочко, Йúрочко – гуц. Богданочко, Борисочко, Васи́лочко, Григорочко, Дани́лочко, Зеночко, Іваночко, Іваночко, Максимочко, Назарочко, Николочко, Олексочко, Павлочко, Романочко, Сергі́йочко, Славочко, Федорочко, Штефаночко, Юрочко. Не знайдено серед гуцульських розмовно-побутових варіантів відповідників до таких імен: Ада́мочко, Артéмочко, В'ікторочко, Даві́дочко, Д'і́мочко, Миха́йлочко, Нау́мочко.

-ун'к-о: Васи́лун'ко, Володúн'ко, Дмитру́н'ко, Миколу́н'ко, Назару́н'ко, Павлу́н'ко, Петру́н'ко, Славу́н'ко – гуц. Васи́лу́нко, Володу́нко, Дмитру́нко, Івану́нко, Миколу́нко // Николу́нко, Назару́нко, Олексу́нко, Павлу́нко, Петру́нко, Славу́нко, Штефану́нко. Не виявлено відповідників до імен В'і́тун'ко, Гри́цун'ко, Ігору́н'ко, Лесу́н'ко < Олень, Миха́йлу́н'ко, Тарасу́н'ко.

Суфікси -ус', -ус'о надають іменам більшої експресивності та зменшено-пестливого відтінку, ніж розлянуті вище -ик, -ик + -ок, -ок. Приєднуються вони до повних, усічених та до основ демінутивів. Наприклад: Адаму́с', Володу́с', Гнату́с', Дмитру́с', Івану́с', Ігору́с', Павлу́с', Петру́с', Рому́с', Славу́с', Феду́с', Йу́ру́с', а також відсутні на Косівщині відповідники: Андру́с', Андру́йу́с', Бору́с', В'і́ту́с', Карпу́с', Климу́с', Колу́с', Макару́с', Митру́с', Миха́лу́с', Назару́с', Степу́с', Толу́с' – гуц. Адамусь, Володусь // Володусь, Гнатусь, Дмитрусь, Іванусь, Ігорусь // Ігорюсь, Микитусь, Николусь, Павлусь // Павлюсь, Петрусь, Ромусь, Славусь, Федусь, Юрусь.

Суфікси -ус', -ус'-о можуть ускладнюватися суфіксами **-ик, -к-о:** Андру́с'ко, Карпу́с'ко, Павлу́с'ко, Петру́с'ко – гуц. Андрусько, Петрусько.

Продуктивні утворення зі словотворчими афіксами **-ус' (-йус')** + **-ик:** Богдану́сик // Богдану́сик, Володу́сик, Дмитру́сик, Захару́сик, Івану́сик, Ігору́сик // Ігору́сик, Назару́сик, Павлу́сик, Петру́сик, Руслану́сик, Славу́сик – гуц. Богданусик // Богданюсик, Володусик // Володюсик, Дмитрусик, Захарусик, Іванусик // Іванюсик, Ігорюсик, Назарусик // Назарюсик, Орестусик, Павлусик // Павлюсик, Петрусик, Русланусик // Русланюсик, Славусик, Штефанусик // Штефанюсик, Янусик // Янюсик < Ян, Іван.

Не виявлено гуцульських відповідників до таких варіантів імен: Адаму́сик, Андру́сик, Гандру́сик, Бору́сик, В'і́ту́сик, Карпу́сик, Толу́сик < Анатолій.

З-поміж здрибно-пестливих варіантів широко представлені форми на -ц'-о, що додається до повного чи скороченого імені.

-ц'-о: Ада́мц'о, Андру́йц'о, Артéмц'о, Богдáнц'о // Богдáнц'о, Вадíмц'о, Васі́лц'о, Гаврі́лц'о // Гаврі́лц'о, Дани́лц'о, Йевгéнц'о, Ігóрц'о, Макси́мц'о, Мирóнц'о, Назáрц'о, Рóмц'о, Семéнц'о, Серг'й́ц'о, Тарáсц'о, Фед'і́рц'о, Йúрц'о – гуц. Адамцьо, Андру́йцьо, Артемцьо, Богданцьо // Богданцьо, Вадимцьо, Васильцьо, Гаврилцьо // Гаврилцьо, Данилцьо // Данилцьо, Євгенцьо, Захарцьо, Ігорцьо, Курилцьо (рідше – Кирилцьо), Максимцьо, Миронцьо, Назарцьо, Николцьо // Николцьо, Остапцьо, Пилипцьо, Ромцьо, Русланцьо, Семенцьо, Сергі́йцьо, Тарасцьо, Феді́рцьо, Юрцьо. Не виявлено гуцульських відповідників до таких варіантів імен: Ана́нц'о, Анатóлц'о, Андру́йц'о, Арту́рц'о, Бо́рц'о, Валенти́нц'о, В'і́кторц'о, В'і́талц'о, Герасі́мц'о, Іва́нц'о, Кири́лц'о, Клі́мц'о, Колу́нц'о, Матв'й́ц'о, Микóлц'о, Ромáнц'о, Слáвц'о, Степа́нц'о, Сте́фц'о, Трохі́мц'о.

Формант **-ц'-о** може додаватися вже до варіантів із основою на -ун', утворюючи поліморфемні сполуки **-унц'-о** // **-ун'ц'-о**, надаючи іменам ще більшої емоційності, пор.: Богдану́нц'о, Васи́лу́нц'о, Дмитру́нц'о, Захару́нц'о, Івану́нц'о, Павлу́нц'о, Петру́нц'о, Саи́нц'о, Толу́нц'о – гуц. Миронун(ь)цьо, Назарун(ь)цьо, Нестерун(ь)цьо, Николун(ь)цьо, Олексун(ь)цьо, Орестун(ь)цьо, Славун(ь)цьо, Степанун(ь)цьо, Тарасун(ь)цьо, Федун(ь)цьо.

Високою продуктивністю відзначається суфікс **-чик** у мовленні і гуцулів, і поліщуків; його додають до повного чи усіченого імені або до основи демінутива.

-чик: Андру́йчик, Артéмчик, Богдáнчик, Вадíмчик, Васі́лчик, Владисла́вчик, Йевгéнчик, Іва́нчик (частіше Йва́нчик), Ігóрчик, Макси́мчик, Микола́йчик, Назáрчик, Оста́пчик, Пили́пчик, Ромáнчик, Русланчик, Св'атосла́вчик, Серг'й́чик, Йу́рчик, Йаросла́вчик – гуц. Андру́йчик, Артемчик, Артурчик, Богданчик, Вадимчик, Васильчик, Владиславчик, Євгенчик, Захарчик, Зорянчик, Іванчик, Ігорчик, Мака́рчик, Максимчик, Маркія́нчик, Микола́йчик, Миросла́вчик, Назарчик, Никольчик, Оста́пчик,

Палійчик < Палій, *Пилипчик*, *Романчик*, *Русланчик*, *Світозарчик*, *Святославчик*, *Сергійчик*, *Софрончик*, *Федірчик*, *Штефанчик*, *Юрчик*, *Ярославчик*. Наведені варіанти чоловічих імен поширені переважно в мовленні представників молодшого покоління. Не виявлено прямих гуцульських відповідників до таких варіантів імен: *Адámчик*, *Анатól'чик*, *Антónчик*, *Варйóнчик* < Варйон < Іларіон, *В'іктóрчик*, *Вітал'чик*, *Григóрчик*, *Д'імчик*, *Кол'ánчик*, *Кол'únчик* < Микола, *Микóл'чик*, *Натóл'чик* < Анатолій, *Нау́мчик*, *Олекс'їчик*, *Петру́нчик*, *Рóмчик*, *Серг'їчик*, *Си'мєнчик*, *Степánчик*, *Стєпчик* < Степ < Степан та інші, серед яких помітний вплив російської мови – *Вán'чик*, *Вóвчик*, *Д'імчик*, *Сашу́н'чик*, *С'óмчик*, *Ст'óпчик*, *Тóл'чик*.

Серед малопродуктивних та непродуктивних словотвірних типів виявлено такі гуцульські паралелі:

-атк-о: *Тарас'átко*, *Ван'átко* – гуц. *Богдан'átко*, *Іван'átко*, *Ігор'átко*, *Михайл'átко*, *Степан'átко*.

-аш: *Л'áш* < Ілля, *Йура́ш* – гуц. *Андріа́ш*, *Васила́ш*, *Дмитра́ш*, *Ілля́ш*, *Никола́ш(а)*, *Федора́ш*, *Юра́ш*. На Волинському Поліссі ще зафіксовано подібні форми на **-аш-а** та **-ашк-а**: *Микола́ша*, *М'ім'áша*, *Ігорáшка*, *Кол'áшка*, *Ромáшка*, *Йура́шка*, до яких гуцульських паралелей не засвідчено.

-ец': *Андóр'їйєц'*, *Вихторєц'*, *Іванєц'*, *Лаврінєц'*, *Максимєц'*, *Йу́рєц'* – гуц. *Андієц(ь)*, *Богданец(ь)*, *Василец(ь)*, *Гаврилец(ь)*, *Дем'янец(ь)*, *Захарец(ь)*, *Іванец(ь)*, *Ігорец(ь)*, *Йосипец(ь)*, *Лукинец(ь)*, *Лук'янец(ь)*, *Микитец(ь)*, *Николец(ь)*, *Петрунец(ь)*.

-ок + -ок (-очок): *Іванóчок*, *Ігорóчок*, *Йу́рóчок* – гуц. *Василочок*, *Євгеночок*, *Зеночок*, *Іваночок*, *Ігорочок*, *Михайлочок*, *Николочок*, *Тарасочок*.

-ус' + -ен'к-о (-усен'к-о): *Богдану́сен'ко*, *Василу́сен'ко*, *Павлу́сен'ко*, *Петру́сен'ко* – гуц. *Богданусенько*, *Василусенько*, *Дмитрусенько*, *Ігорусенько*, *Орестусенько*, *Павлусенько*, *Петрусенько*, *Славу́сен'ко*, *Штефанусенько*.

-уш: *Богдану́ша*, *Гаврилу́ша*, *Дмитру́ша*, *Захару́ша*, *Івану́ша*, *Іван'уша*, *Ігор'уша*, *Ігору́ша*, *Іл'у́ша*, *Назару́ша*, *Павлу́ша* || *Павл'уша*, *Петру́ша*, *Роману́ша*, *Степану́ша* || *Степан'уша* – такі ж засвідчені і гуцульські відповідники. Такими варіантами імен, крім здрібності та пестливості, мовець зрідка передає іронію, насмішку, а то й зневагу.

-ч-о, -уч-о: *Сáнчо* < Саня < Олександр – гуц. *Арсенчо*, *Євгенчо*, *Захарчо*, *Іванчо*, *Іванучо*, *Дмитручо*, *Назарчо*, *Павлучо*, *Петручо*, *Романчо*. Волинсько-поліських варіантів імен на *-уч-о* не виявлено.

Так само не виявлено на Волинському Поліссі відповідників до таких гуцульських варіантів:

-учок: *Дмитручок*, *Петручок*, *Дмитрючок*, *Петрючок*;

-ен'атк-о: *Вовенятко*, *Дмитринятко*, *Коленятко* та ін.;

-ун'атк-о: *Петрунятко*, *Славу́нятко*, *Феду́нятко* та ін.;

-учк-о: *Дмитручкó*, *Захаручкó*, *Петручкó* та ін. (наголошено останній склад);

-ичен'к-о: *Дмитричен'ко*, *Іваничен'ко*, *Николичен'ко* та ін. Такі гуцульські варіанти, як зазначає С. П. Павелко, використовують для називання дітей та інших членів лише в сімейному колі, адже для щоденного вживання вони “громіздкі” [1, 129].

Висновок. Отже, для творення здрібніло-пестливих варіантів неофіційних найменувань людей служать різні словотвірні суфікси. До продуктивних волинсько-поліських та гуцульських суфіксів належать: *-к-о*, *-ен'к-о*, *-ечк-о*, *-ик*, *-ік*, *-ик + -ок (-ичок)*, *-ок*, *-он'к-о*, *-очк-о*, *-ун-к-о*, *-ус' (-ус'-о)*, *-ц'-о*, *-чик*; малопродуктивні: *-ец'*, *-усен'к-о*, *-уш*. Зафіксовано невелику кількість волинсько-поліських варіантів імен до гуцульських дериватів із такими суфіксами: *-атк-о*, *-аш*, *-ок + -ок (-очок)*, *-ч-о*. Зовсім не виявлено полісько-волинських паралелей до гуцульських дериватів із суфіксами *-ен'атк-о*, *-ичен'к-о*, *-ун'атк-о*, *-учк-о*, *-учок*. Відсутні у волинсько-поліському антропоніміконі гуцульські імена *Зорян*, *Маркіян*, *Світозар*, *Никола*, *Штефан*.

Таким чином, волинсько-поліські та гуцульські говірки мають багато спільного у творенні варіантів власних імен зі зменшено-пестливим відтінком, однак кожна група цих говірок виявляє і певні оригінальні словотвірні риси.

Література

1. Павелко С. П. Розмовно-побутові варіанти імен у говірках Гуцульщини (чоловічі найменування) / С. П. Павелко // Студії з ономастики та етимології. 2004 / [відп. ред. О. П. Карпенко]. – К. : Наук.-вид. центр НБУВ, 2004. – С. 126–136.

Статтю подано до редколегії
17.12.2010 р.